

Oslofjorden – En fylkeskommunes arbeid

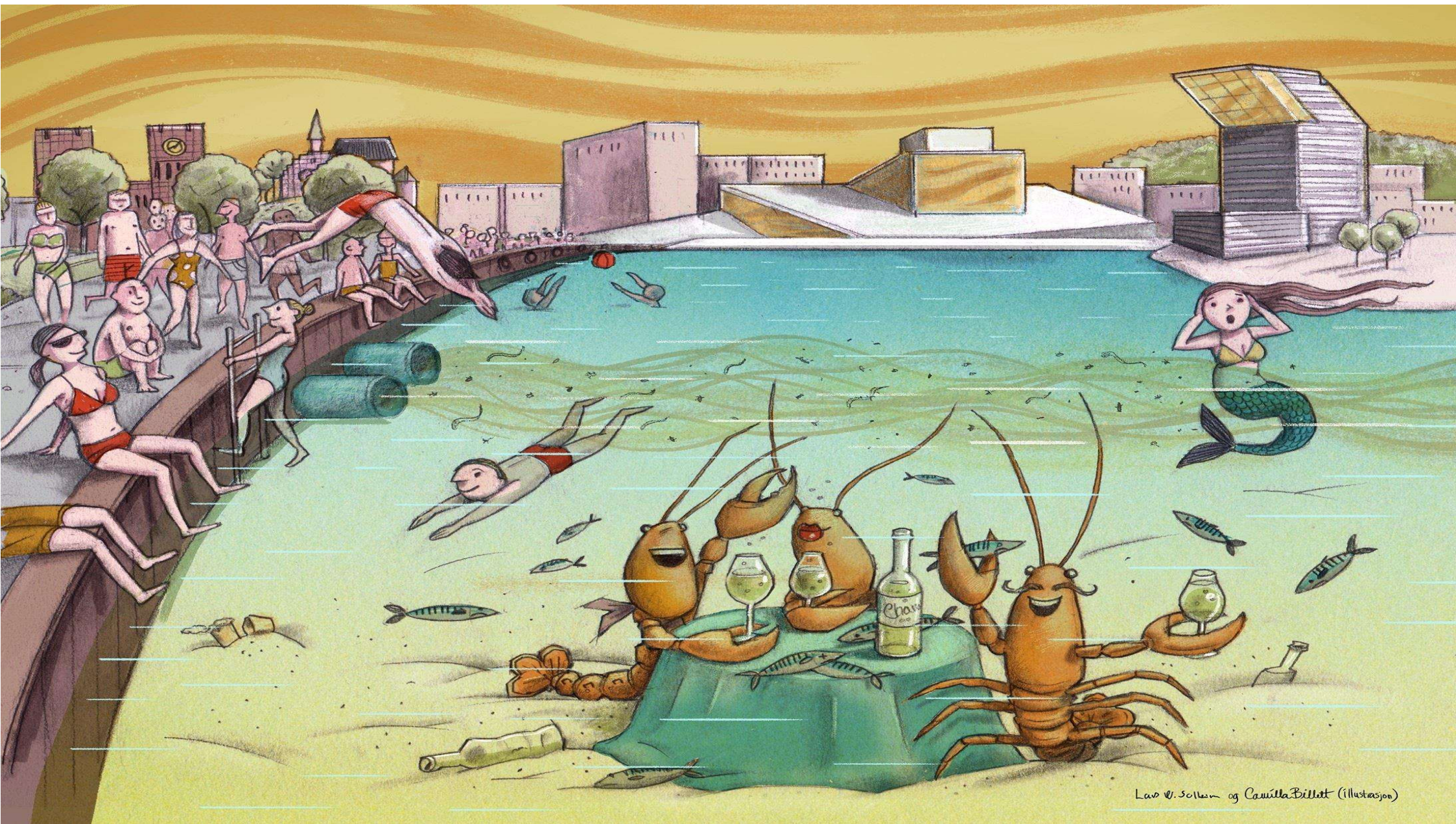

Stein Erik Fjeldstad
Rådgiver
Vestfold fylkeskommune

Hovedpunkter

- **Historisk: Oslofjorden med høy biologisk produksjon:**
 - Rikt fiske, viktige næringer
- **Økende fritidsbruk, utslipp, reiseliv, nedbygging i kystsonen**
- **Stor politisk oppmerksomhet**
- **Tiltaksplan med mange oppgaver for mange aktører**
- **Alle må bidra, store virkninger**
 - i fiskeri, jordbruk, kommuner, samfersel, arealbruk mmm
- **Fylkeskommunene bidrar, med penger, kompetanse, politisk**

Lars E. Solheim og Camilla Billett (illustrasjon)

Redd Oslofjorden Vestfold

Bakgrunn, status Oslofjorden

Miljøverdep: Laget tiltaksplan

Statsforvalteren: Påser at tiltaksplanen gjennomføres, rapportering

Øverste plan-nivå: Vestfoldplanen

Fagplanen: Regional strategi for forskning innovasjon og næring

Arbeidsgruppe for Oslofjorden

FOU: Regionalt forskningsfond og Mobilisering til forskning: Forregion

Innkjøp og næringsutvikling:

Østlandssamarbeidet: LUP, klynger –rensing- smartere rimeligere

Politisk forum Skagerrak: Internasjonalt samarbeid om næringsutvikling i sjø

Havforskningen

Veien videre 2025 ->

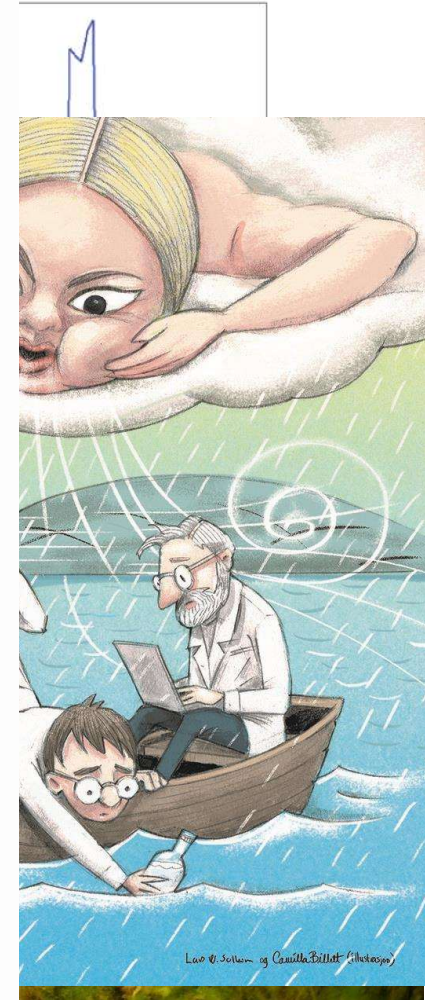
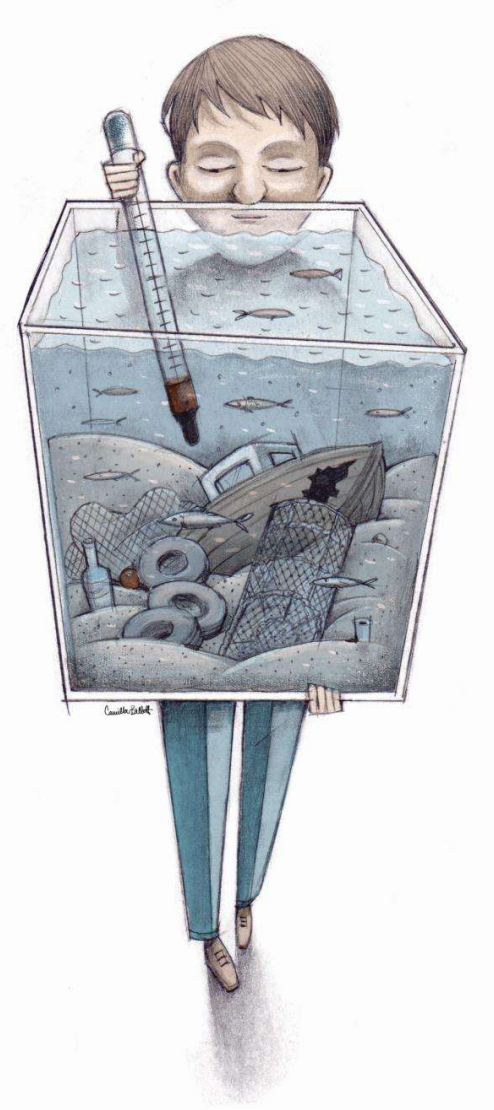

Litt om rammer og bakgrunn

- Historisk: Oslofjorden med høy biologisk produksjon:
 - Rikt fiske, viktige næringer
 - Økende fritidsbruk, reiseliv, Nedbygging i kystsonen
- 1980-tallet
 - Økende erkjennelse av et presset system i Nordsjøen, Kattegat og Skagerrak (m/Oslofjorden)
 - Norge fritak for nitrogenrensing
- Ca 2010: Politisk initiativ for handlingsprogram for Oslofjorden
- 2020+: Tiltaksplan for Oslofjorden
 - Nedre voksegrense for makroalger presset opp fra ca 30 + m til 6-9 m!
 - Overbelastning av fiskebestander
- 2023 Mulighetskartlegging av blå næringer av Viken og i Vestfold/Telemark
- Marea: Kartlegging av naturtyper mm

Problemene i Oslofjorden

- Vi kjenner til *problemene*, eksempelvis:
 - Nedre voksegrense for makroalger
 - Kraftig nedgang i antall **og størrelse** på fisk
 - Gjengroing av ålegrasenger
- Vi kjenner til *årsakene*, eksempelvis:
 - Avrenning fra jordbruk
 - Manglende rensing av avløp
 - Tråling og overfiske + dårlig vekstgrunnlag
 - Nedbygging av strandsonen
 - Allmenningens tragedie?
 - Vi vet nok – men trenger vi vite mer?
 - Kanskje: Egnethetskart.
- Force majeure
 - Hans og andre ekstremisituasjoner
 - Vil komme oftere og hardere

Illustrasjon: Camilla Billett

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv.

Sigrun R Børresen – Sekretariatet for «Oslofjordplanen»

NMBU 210923

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

07.12.2025

Innhold:

1. Tiltaksplan for Oslofjorden - en forvaltningsplan.
2. Fylkeskommunens ansvar
3. Miljøtilstanden i Oslofjorden
4. Litt om årets rapportering.
5. Konklusjon.

STORTINGET

Vedtak 575

Stortinget ber regjeringen oppnå god miljø- og biologiske mangfold

14.10.2019

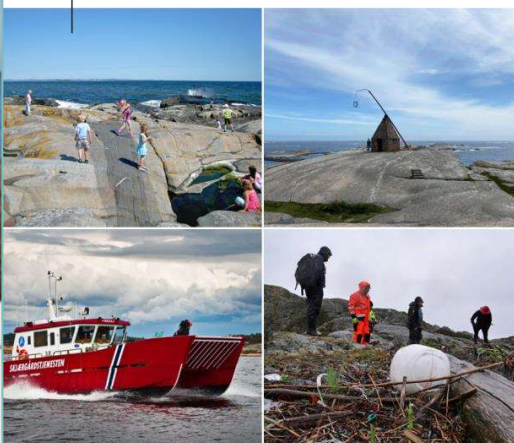
Forslag til helhetlig plan for Oslofjorden

Ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv

Klima- og miljødepartementet

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv

Hurdalsplattformen

FOR EN REGJERING UTGÅTT FRA
ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

2021-2025

Gjennomføring av helhetlig
tiltaksplan for Oslofjorden

Rapport for året 2021-2022

Rapport

14.10.2022

MILJØ-
DIREKTORATET

Planen legger vekt på å **samordne, supplere og forsterke** allerede pågående arbeid.

7 innsatsområder:

- 1 Redusere utslipp fra **avløp**
- 2 Redusere arealavrenning fra **jordbruket**
- 3 Redusere tilførsler av miljøgifter og marin forurensning
- 4 Ivareta sårbare arter (**fiskeri**), naturtyper og kulturminner
- 5 Restaurering av naturverdier
- 6 Friluftsliv
- 7 Tverrgående tiltak for en helhetlig forvaltning av Oslofjorden (plan, kommunikasjon, rapportering)

Totalt 63 tiltak + 19 kunnskapstiltak

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

Roller og ansvar - Forvaltningsplanen

s. 47 i planen:

Det fremgår av planen hvilke myndigheter som skal medvirke til gjennomføringen av tiltakene.

For direktorater og underliggende etater vil ansvarlig departement årlig gi oppdrag eller instruks om å følge opp tiltakene i planen.

Regjeringen oppfordrer fylkeskommuner og kommuner og alle andre ansvarlige til å følge opp tiltakene i planen, for et felles løft for Oslofjorden.

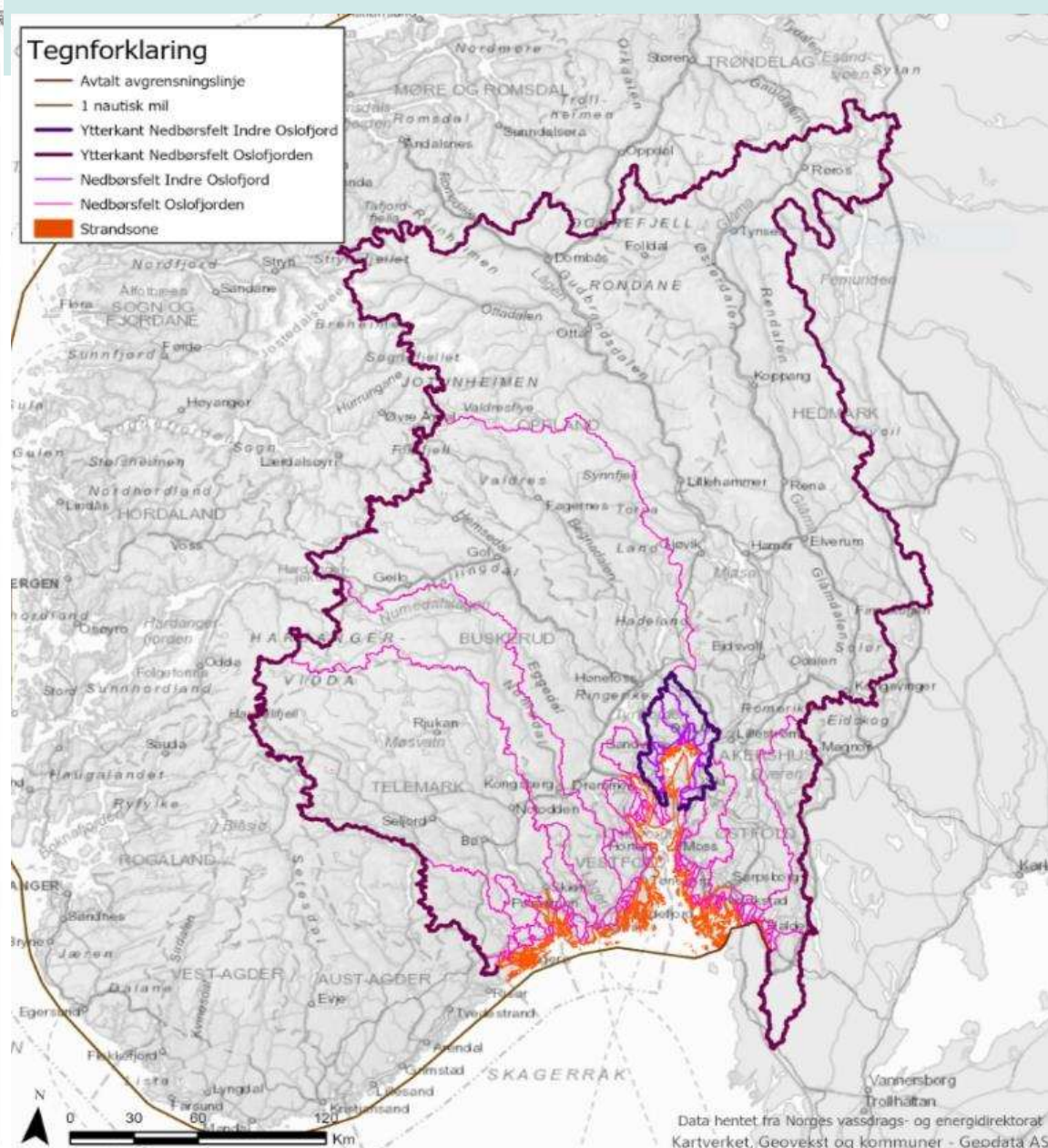
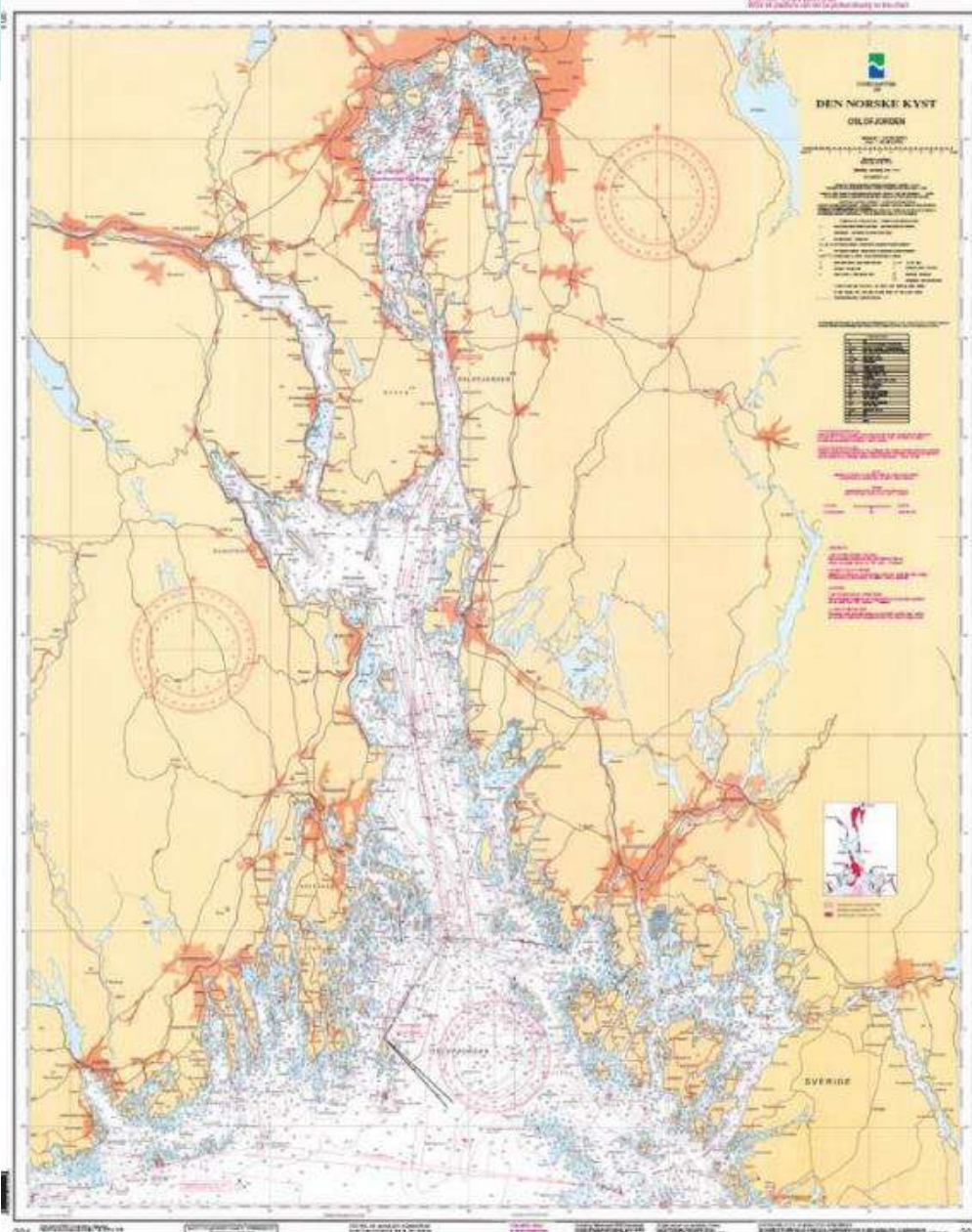

Forankring:

- **Oslofjordplanen** ledes av Klima- og miljøministeren. Med **Oslofjordrådet** som rådgivende utvalg. **Alle fylkesordførerne er med i rådet.**
- **Sekretariatet** driver arbeide med Oslofjordplanen gjennom året (Mdir + 3 repr.fra statsforvalteren) og leverer årsrapporten til KLD og Oslofjordrådet.
- Rapporteringen er basert på en spørreundersøkeles som sektormyndighet har besvart.

Fordeling av tiltak på aktørene -sektormyndighetene

- KLD (19)
- KMD (8)
- SD (7)
- LMD (2)
- KUD (2)
- HOD (1)
- Miljødirektoratet inkl SNO (33)
- Kystverket (9)
- Landbruksdirektoratet (8)
- Statens vegvesen (6)
- Riksantikvaren (5)
- Fiskeridirektoratet (5)
- Sjøfartsdirektoratet (5)
- NVE (2)
- Mattilsynet (1)
- Forsvarsbygg (1)
- SSB (1)
- Fylkeskommune (11)
- Kommune (21)
- Statsforvalter (11)
- Havforskningsinstituttet (2)
- IUA: Interkommunale utvalgene mot akutt forurensing (1)
- Kystvakten (1)
- Havneansvarlige (1)
- Vegeiere (1)
- Friluftsråd (1)
- Politiet (1)
- Norsk maritimt museum (1)

Antall tiltak i parentes - alle tiltak har en hovedansvarlig - oppdrag om å fylle ut tiltakskort

Tiltak der FK er sektormyndighet:

Innsatsområde 1 Avløp:

T3 Bidra til økt rensing av forurenset overvann fra vei, gjennom etablering av rutiner for tømning av sandfang for å redusere utslippene av forurenset overvann til fjorden.

Innsatsområde 4 Sårbare arter og naturtyper:

T23 Intensivere samarbeid med dykking på vrak og andre kulturminner under vann.

K11 Kartlegge og overvåke kulturmiljøer i Oslofjorden

K12 Vurdere kvalitetsmål for utvalgte kulturmiljøer og kulturminner

Innsatsområde 5 Restaurering:

K14 Kartlegge aktuelle områder/strekninger (vei) med utfyllinger og andre inngrep som kan ha negativ påvirkning på marint miljø.

Innsatsområde 6.1 Bedre allmennhetens tilgang til strandsonen

T41 Kystsonenettverket (mål: kommuner, fk og sf bidrar til bedre kompetanse om forvaltning av arealer i strandsonen og i sjøområdene).

Innsatsområde 6_2 Opprettholde og styrke områder som er viktige for friluftsliv:

T49 Prioritere tilrettelegging av lokaliteter for dykking og kulturstier under vann.

T51 Videreføre tilretteleggingstiltak for friluftsliv som inkluderer kulturminner og kulturmiljø.

T52 Bidra til styrket bruk av ny teknologi i informasjonsarbeidet som alternativ til omfattende fysisk tilrettelegging av kulturminner og kulturmiljø.

Innsatsområde 7 Tverrgående tiltak:

T 57 Vurdere en interregional plan for Oslofjordområdet. Det har vært arbeidsmøte og arbeidet skal ha pågått høsten 2022.

T58 Vurdere behov for juridisk bindende planbestemmelser i regionen.

Hva gjør fylkeskommunen?

Vestfoldplanen

Regional planstrategi for Vestfold 2024–2028

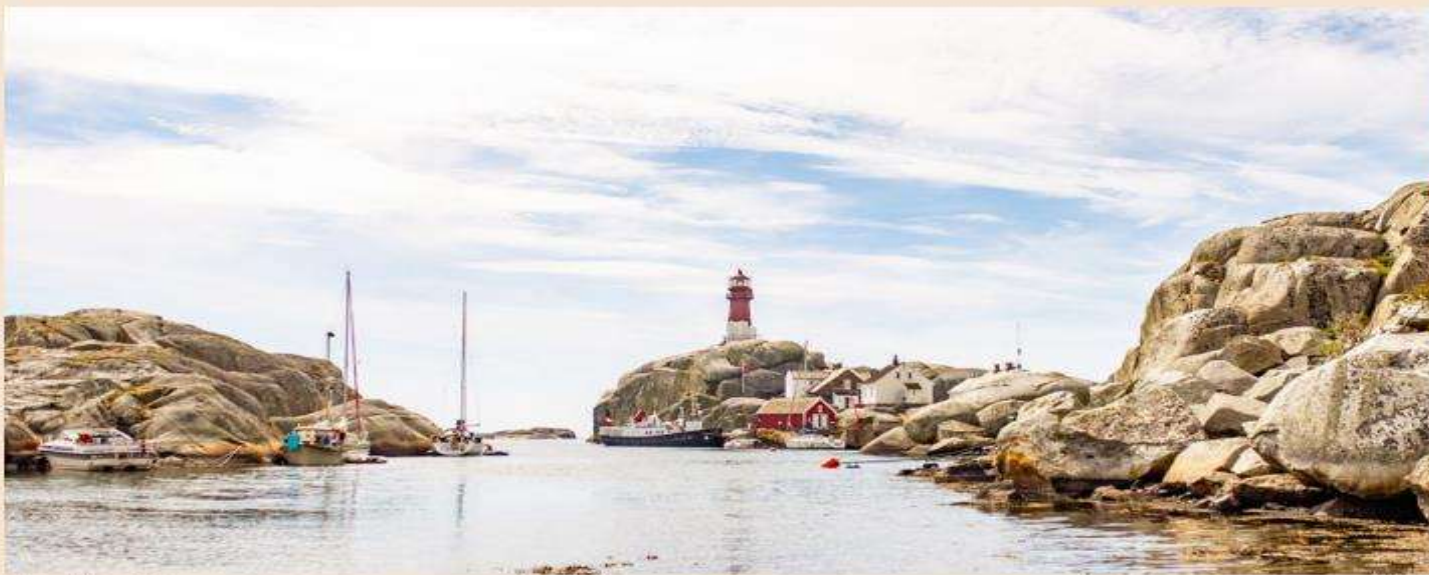

Foto: visitvestfold.com

Høringsutkast

Figur 2. Fylkesmål og hovedmål i Vestfoldplanen

Regional strategi for forskning, innovasjon og næring 2022–2030

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Verdi for framtida

Strategisk innsatsområde 1

Mer konkret bidrag til grønn omstilling og bærekraftig utvikling drevet av privat og offentlig sektor selv

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Miljøkrav i anskaffelser – utrede behov for utvikling og samarbeid, og dele erfaringer om utvikling av offentlige anskaffelser som driver for innovasjon og miljøhensyn. Dette skal over tid omfatte alle innkjøpsområder i privat og offentlig sektor.	Kommuner, VTFK	Innkjøpssamarbeid i fylket, kommuner, bedrifter, etater, USN, Statsforvalteren, Leverandørutviklingsprogrammet, DFØ og andre virke-middelaktører	 	Administrative ressurser
Miljøledelse – utrede behov for utvikling og samarbeid, lage møteplasser for samarbeid om innføring av miljøledelse i private og offentlige virksomheter (med elementer som for eksempel anskaffelser, sirkulærøkonomi etc.)	Kommuner, klynger	Kommuner, KS, bedrifter, NHO, finansnæringen, etater, Statsforvalteren, USN, inkubatorer og næringshage	 	Til avklaring
Introdusere bedriftene til EUs taksonomi – et system for økonomisk aktivitet utarbeidet av EU knyttet til bærekraft.	VTFK/Innovasjon Norge	Kommunene, USN, instituttsektoren	 	Administrative ressurser
Forsterke kompetanse i grunnskole, VGS, fagskole og academia innen grønn omstilling som er relevant for næringslivet og offentlig sektor	Kommunene, VTFK	USN	 	Administrative ressurser

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Emnet «Innovasjon i team» – et fag med fokus på bærekraftige tverrfaglige innovasjonsprosjekter for studenter med eksterne partnere; Vurdere permanent ordning og oppskalere	USN	Klyngene, næringsaktører, offentlig sektor, kompetansemeglere, NHO, VTFK	 	Til avklaring
Bygge opp under blå næringer – utrede potensial for blå næringer i vår region og støtte arbeidet med Handlingsplan Oslofjorden og tilknyttede fjordsystemer	VTFK	Havforskningsinstituttet, kommunene, Statsforvalteren, VT bondelag, havneseselskapene Innovasjon Norge, VTFK, Regionalt forskningsfond, politisk forum Skagerrak	 	Administrative ressurser

FOU som verktøy for kunnskaps bygging: Hva slags kunnskap har vi om systemet Oslofjorden?

To former eller faser:

1. Tiltaksplanen er basert på kartlegging/registreringer:

- («sånn er det») og fremforsket kunnskap (hvorfor er det sånn)?
- **RFF Prosjekt Kystorsk og Fjords I og II ble brukt av Klima- og Miljødeverndep**

2. Nyere forskning og vitenskapelige vurderinger.

- Trenger mer kunnskap: Havforskningen fikk bestillingsbrev:
 - Analyser hva som er viktigste faktorer som har drevet frem tilstanden:
 - > Råd om 0-fiske i noen områder

Hvorfor er fjorden slik og hva kan gjøres og hvordan virker tiltakene? Verktøy; RFF/Forregion/Redd Oslofjorden, Missions.

- a. RFF: Hva er tilstand og hvorfor: Stillehav søsters, Kysttorsk, Fjordos m.fl.**
- b. Forregion: Prosjekter fra bedrifter, eks Sustaintech videre till RFF: Avløp.**
- c. Redd Oslofjorden. Mange søknader, alt fra avrenning, tiltak i sjø og infotiltak**
- d. Fremtidig forskning: Når vi prøver ut tiltak: Hvordan virker det?**
 - i. Norsk senter for sirkulærøkonomi: Bedret jordhelse i jordbruket for en renere fjord**
 - ii. Viksfjord. Larvik kommune: Opptak av grønnsalger i Viksfjord. Noras Watertech: REMARE**
- e. Missions: Industriell symbiose – sirkulærøkonomi- på sikt redusere utslipp**
- f. Politisk forum Skagerrak: Fått inn miljøtilstand Oslofjorden i næringssatsing**

Oslofjorden 2024

- Arbeidsgruppe etablert, tverrfaglig
- 5 mill
 - 3 mill egendefinerte tiltak med eksterne
 - 2 mill utlysning Redd Oslofjorden

Fylkeskommunen har Oslofjorden høyt oppe på den politiske agendaen:

- 2010 !! Interpellasjon fra VF-Venstre-politikere til regjeringen
- I Vestfoldplanen: 2024 – 2028 er 1 av 3 fylkesmål:
 - Vestfold er et fylke som tar vare på natur, **Oslofjorden** og klimaet.
- Fylkestinget ga høringssvar – forslag om fiskeritiltak i Oslofjorden.
- 2024: Ble det bevilget 7.1 mill. kr til Oslofjordprosjekter- 3 mill. kr. til interne prosjekter og 2 mill.kr. til eksterne prosjekter.
- 2025: 2 millioner til den søkbare tilskuddsordningen «Redd Oslofjorden».
- 2025: Vedtak: 200.000 i omstillingsmidler til rådgivning/kompetanse bistand for yrkesfiskere som mister/får redusert sitt næringsgrunnlag pga fiskerestriksjoner
- Flere politiske saker om kystsoneplan

Prosjekter: 2024

- Tønsberg kommune: erosjonssikring : En nasjonal pilot. 486.000.
- Noras Watertech AS: REMARE. 350.000.
- Larvik kommune: Opptak av grønnalger i Viksfjorden. 700.000.
- Færder nasjonalpark: Publikumstiltak på Verdens ende. 300.000.
- Norsk Landbruksrådgivning SAS: gårdbrukere til god agronomi for et bedre vannmiljø. 330.000.
- Goksjø grunneierlag: Reduksjonsfiske av karpefisk. Tildeles kr. 109.000.

Prosjekter 2025:

- Tønsberg kommune: Presisjongjødsling for en renere Oslofjord. 289.800.
- Oslofjordens Friluftsråd: Nettverk for en levende Oslofjord. 283.750.
- Færder Nasjonalparksenter: Informasjonstiltak båthavner mm. 175.000.
- Oslofjordens Friluftsråd: Kartlegging og undersøkelser av lurv. 250.000.
- Akvaplan-niva: Sjøørret. Tildeles kr. 350.000.
- Færder Fiskemottak AS: Redd Oslofjorden –Spøkelsesteiner. 500 000,-
- Færder Fiskemottak : Ren Oslofjord. Marine Nyttehager forprosjekt. 150 000,-.

FT-vedtak i høringssvar 0-fiske mars 2025:

- **Støtter alle forslag** til fiskeritiltak i høringen.
- foreslåtte nullfiskeområdene **vil ha meget merkbare konsekvenser** for fiskerinæringen
- ber om **kompenserende tiltak**. Viktig å **bevare kystfiskernes kompetanse**
- bør sikres gjennom **tiltaks pakker** som ivaretar både miljøet, næringslivet og kystsamfunnene. en rettferdig erstatnings- eller utkjøpsordning for fiskefartøy.
- Fiskernes **erfaring, kompetanse og fartøyer benyttes** til å rydde opp i Oslofjorden
- bør settes et **mål om en «frisk» Oslofjord innen 2035**
- **bevare fiskerihavner og kystkultursteder** under fiskerestriksjonene

Litt om vei

Nyhetssak om konferansen om vei og vannforurensning for de som måtte være interessert.

[Felles nordisk løft for å redusere negativ påvirkning på vannmiljø | Statens vegvesen](#)

Felles nordisk løft for å redusere negativ påvirk...

Hvordan bygge, drifte og vedlikeholde veier uten at det får negativ påvirkning på vannmiljø i nærliggende områder?

www.vegvesen.no

Regionalt forskningsfond (Oslofjordfondet og RFF V og T)

- Bidratt i:
 - Strategitenking
 - Ansvar politiske saker
 - Rådgivning
 - Evaluering av søknader 3-400 mill over 15 år
 - 500 mill tildelt- FOU på 1 mrd

REGIONALT FORSKNINGSFOND
VESTFOLD OG TELEMARK

Many

RFF Vestfold og Telemark FORREGION Telemark og FORREGION Vestfold

Regionalt forskningsfond Vestfold og Telemark har som formål å styrke FoU-innsatsen hos bedrifter, kommuner og FoU-miljøene i regionen. FORREGION Telemark og FORREGION Vestfold har som formål å få flere bedrifter med liten eller ingen forskningserfaring til å bruke forskning i sitt innovasjonsarbeid.

RFF og FORREGION

- Om RFF Vestfold og Telemark
- Om FORREGION Telemark »
- Om FORREGION Vestfold »
- Kontakt oss
- Nyheter

Utlysninger

RFF Vestfold og Telemark:
Søknadsfrist kvalifiseringsstøtte - 1. juni og 1. november

FORREGION Telemark:
Søknadsfrist forprosjekter - løpende

Rapportering

- Regionalt kvalifiseringsprosjekt
- Regionalt hovedprosjekt

Forregion: Et virkemiddel for å mobilisere bedrifter til forskning.

- **Målgruppen:**
 - Virksomheter med liten innovasjonserfaring,
- **Hva gjør vi?**
 - veileder de som ønsker å komme i gang
 - kartlegger kunnskapsbehov
 - finner relevant forskningsmiljø
 - hjelper til med å finne en støtteordning (virkemiddel)
- **Rammer**
 - 3 miljøer: Solid Rock, Landbruksrådgivningen, USN
 - Tils 9 rådg
 - + bedriftsstøtte etter søknader

Foreløpig inne igjen

Bedriftsnettverk og klynger

- a. Norsk Senter for Sirkulær Økonomi (NCCE), søknad: [Utvikling av Oslofjorden Levende Lab. 400.000.](#)
- b. Vannklyngen: Utvikling av samarbeid innen [vannrensing](#)

Politiskt Forum Skagerrak

Norsk-svenskt politikersamarbete

Skagerrak påverkas av lokala, regionala och nationella beslut i tre länder. Ett friskt och produktiv Skagerrak är beroende av att planering, utveckling och användning betraktas ur ett

Akershus FK trækker på gassen, Venstre vil mer.....

- Totalt 24-26 på 75 millioner
- I 2024 og 2025 80 prosjekter innen landbruksavrenning, forurensning og avløp, fiskepåvirkning, friluftsliv, innovasjon og kommunikasjon. Alle med et mål om å gjøre Oslofjorden friskere.
- Sterkere statlig lederskap, finansiering renseanlegg
- Raskere gjennomføring!

VFK Videre:

- Nye penger på bordet
- Tiltaksplan Oslofjorden: Rullering
 - Politisk press, høyt tempo, korte frister. VFK uttaler seg
- Må følge utviklingen, måle effekter

Alle må bidra....

Camilla Bueloth

